Valentine PRAX (1896-1982)

Usines, 1925. (70 x 90 cm)

Prax Valentine was een Russisch-Franse kunstenares die vooral bekendstaat als beeldhouwster. Haar oeuvre werd lange tijd overschaduwd door dat van haar echtgenoot, de Russisch-Franse beeldhouwer Ossip Zadkine. In recente kunsthistorische herwaarderingen wordt echter steeds duidelijker dat Valentine een zelfstandige en consistente artistieke praktijk ontwikkelde, die een eigen plaats inneemt binnen het modernisme van het interbellum.

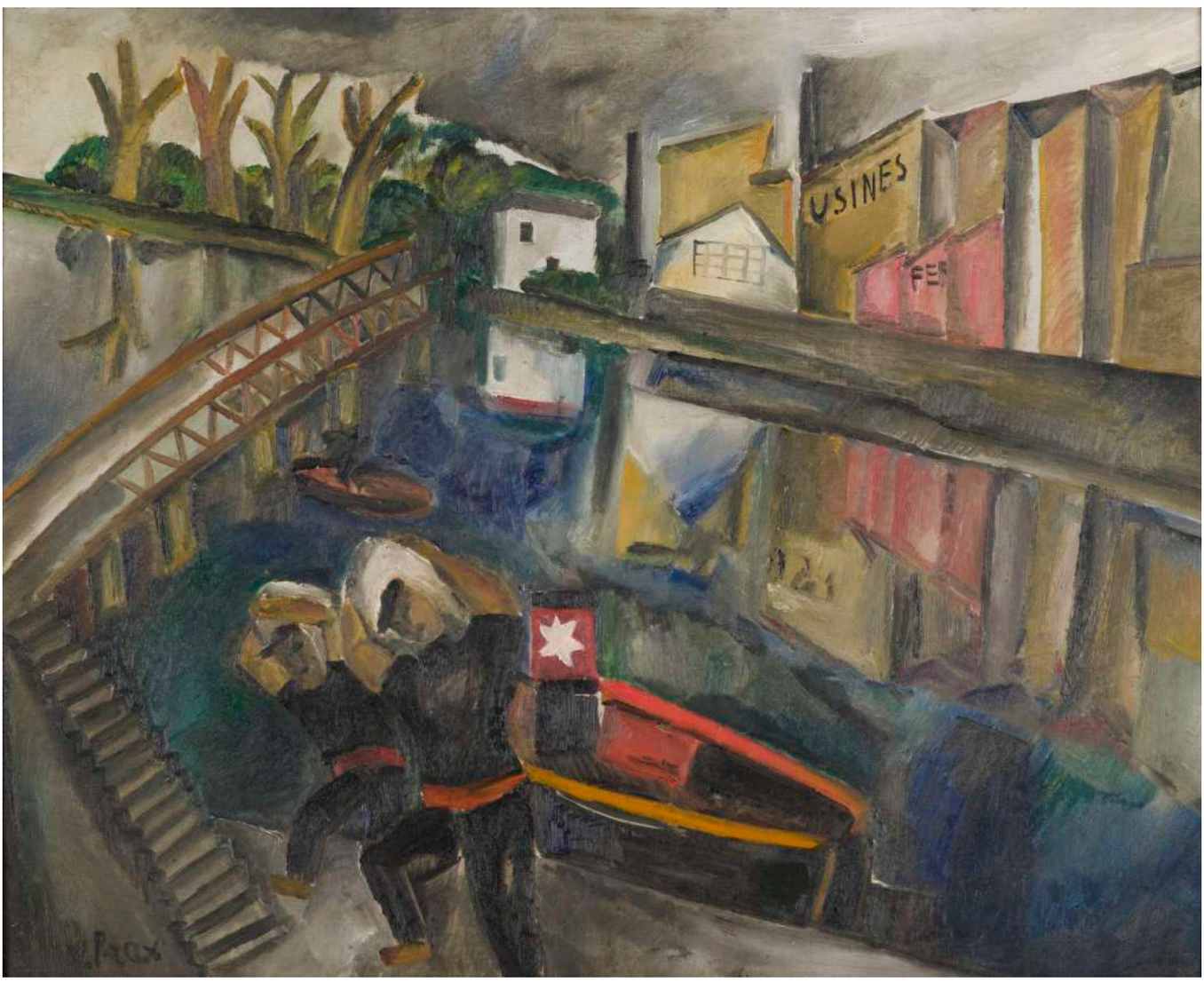
Het schilderij Usines belicht een minder bekend, maar betekenisvol aspect van haar werk. Hoewel Valentine voornamelijk werd gewaardeerd om haar sculpturen en haar voorkeur voor verstilde, introspectieve figuren, toont dit industriële landschap haar actieve betrokkenheid bij de moderne beeldtaal van haar tijd. In het Parijs van de jaren 1920 werd de fabriek een belangrijk motief binnen de avant-garde. Industriële architectuur, schoorstenen en constructies vervingen het traditionele landschap en fungeerden als symbolen van vooruitgang en maatschappelijke verandering.

Valentine benadert dit thema niet op een beschrijvende of documentair-realistische wijze. In Usines wordt het industriële landschap geordend als een compositie van ritmische verticale en horizontale structuren, waarbij volumes en lijnen zorgvuldig tegen elkaar worden afgewogen. Het beeld krijgt hierdoor een uitgesproken plastisch en bijna sculpturaal karakter. De fabriek verschijnt niet als anekdotisch tafereel, maar als een geconstrueerde vorm, waarin orde, dynamiek en moderniteit samenkomen.

Sinds haar huwelijk met Zadkine in 1920 werkten beide kunstenaars binnen een gedeelde ateliercontext en hanteerden zij verwante formele uitgangspunten, zoals vereenvoudiging van vormen en een kubistisch geïnspireerde volumewerking. Toch ontwikkelde Valentine een eigen beeldtaal, gekenmerkt door soberheid, concentratie en lyrische verstilling.

In tegenstelling tot het meer monumentale en expressieve werk van Zadkine, getuigt haar oeuvre van een ingetogen gevoeligheid en een nadruk op innerlijke structuur.

Usines verruimt het beeld van Prax Valentine als autonome kunstenares en onderstreept haar plaats binnen het modernistische discours van het interbellum. Het werk getuigt van een evenwicht tussen constructie en gevoeligheid en bevestigt haar betrokkenheid bij de esthetiek van industriële moderniteit. (RVL)

USINES